

авторитету та поваги з боку клієнтів, ділових партнерів, акціонерів, і який може призвести до фінансових втрат. Саме через це необхідно уміти правильно та ефективно керувати ризиками, за допомогою управління ризиком (ризик-менеджменту) – процесу прийняття і виконання управлінських рішень, які мінімізують несприятливий вплив на організацію, викликаний випадковими подіями.

Висновки. Таким чином проблема управління ризиками вирішується виключно впровадженням комплексної технології управління ризиками, яка зачіпає всі аспекти діяльності компанії. Розробка програми цільових заходів з управління ризиком на рівні підприємства забезпечить управління ризиками, при якому основних елементів структури і діяльності фірми гарантується висока стійкість і захищеність від внутрішніх і зовнішніх ризиків.

Список літератури: 1. Гриффин Э. Управление репутационными рисками: Стратегический подход/ Эндрю Гриффин: пер. с англ. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2009. – 275 с. 2. Сташкевич А. И. Репутационные риски организации: коммуникационные технологии минимизации / Бизнес. Общество. Власть. – 2012. – №10. – С. 44–63.

Bibliography (transliterated): 1. Griffin E. Upravlenie reputatsionnyimi riskami: Strategicheskiy podhod/ Endryu Griffin: per. s angl. – Moscow: Alpina Biznes Buks, 2009. – 275 p. 2. Stashkevich A. I. Reputatsionnyie riski organizatsii: kommunikatsionnyie tehnologii minimizatsii / Biznes. Obschestvo. Vlast. – 2012. – N10. – P. 44–63.

Надійшла (received) 20.10.2014

УДК : 631:115

С. М. СУДОМИР, канд. екон. наук, доц., ВПНУБіПУКРАЇНИ
«Бережанський агротехнічний інститут», м. Бережани

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В роботі проаналізована модель формування системи оцінки результативності господарюючих структур та модель формування ефективності управління виробництвом. Обґрунтовано критерії оцінки ефективності. Розроблені формули визначення рівня результативності організаційного формування та менеджменту, виходячи із вимог зовнішнього та внутрішнього середовища. Підсумовуючи основні напрямки удосконалення системи управління результативністю, слід зазначити, що рівень результативності організаційного формування та менеджменту доцільно визначати, виходячи з вимог зовнішнього та внутрішнього середовища.

Ключові слова: результативність, ефективність, управління, менеджмент, система, середовище.

Вступ. Правильний вибір критеріїв оцінки ефективності сприятиме розв'язанню певних задач менеджменту, а саме: оцінки конкурентного статусу підприємств; оцінки відповідності системи менеджменту місії підприємства, його цілям та обраним стратегіям; оцінки вибору стилів та методів керівництва для розв'язання конкретних задач; вибору стратегій розвитку підприємства та ін.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розв'язанню проблеми в області формування системи оцінки результативності присвячені праці світових вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: О. Д. Гудзинського, Н. В. Гайдамак, С. А. Нестеренко, О. В. Козлової, Ф. І. Хміля, Г. Хауштейна та ін.

Однак, не враховується система критеріїв оцінки результативності як організаційних систем, так і менеджменту, яка пов'язана з новою системою економічних відносин, тому тема статті є досить актуальною.

Мета досліджень, постановка проблеми. Дослідження даної теми потребують комплексного підходу до вивчення теоретичного і методологічного осмислення та обґрунтування наукових розробок. Тому метою дослідження є оцінка рівня результативності організаційного формування та менеджменту виходячи з вимог зовнішнього та внутрішнього середовища.

Матеріали дослідження. Для досягнення поставленої мети використовувались такі матеріали дослідження: історико – діалектичний, соціологічний та економіко – статистичний.

Результати дослідження. На різних етапах розвитку продуктивних сил та виробничих відносин формувалися свої критерії оцінки результативності, їхня система різноманітна.

Ф. І. Хміль, зазначає, що в більшості літературних джерел економічного профілю проблематика ефективності господарської діяльності розглядається відокремлено від проблематики ефективності управління в організаційних системах [5].

Результативність планується визначати за допомогою показників валової продукції у вартісному вираженні та прибутку на одного управлінського працівника, тисячу гривень затрат, пов'язаних з управлінням, на тисячу гривень оплати праці управлінського персоналу. Ця позиція підтримується також іншими авторами [3]. Для обґрунтування такого підходу в основу методики авторами була покладена модель ефективності управління виробництвом. З таким підходом можна частково погодитися. Однак, в умовах ринкової економіки запропонована модель, як вважає О. Д. Гудзинський і ми повністю підтримуємо його думку не є повною і не відображає існуючої практики формування системи факторів забезпечення кінцевого результату та ефективності управління за результатами. Вона не враховує фактори зовнішнього середовища, а також критерії оцінки загальносистемного та внутрішньосистемного характеру. Слабо пов'язана із системою відповідальності, з місією, цілями та результатом функціонування організаційного формування [1].

Слід погодитися з Хауштейном Г., який робить висновок про те, що уданий час негативний вплив на економічну ефективність справляє протиріччя між кількістю новостворених робочих місць та чисельністю наявної робочої сили.

Це означає, що крім критеріїв економічної ефективності потрібно враховувати і критерії соціальної ефективності при оцінці системи управління за результатами.

Заслуговує на увагу позиція Хауштейна Г. щодо виділення пріоритетів в процесі обґрунтування стратегій розвитку та оцінки їхніх результатів. В основу пріоритетних орієнтирів кожного суб'єкта діяльності автор покладає комплекс цілей, які включають показники економічного та суспільного розвитку: чистий прибуток, задоволення потреб, науково-технічні розробки, територіальні аспекти розвитку [3].

З новою системою економічних відносин слід враховувати систему критеріїв оцінки результативності як організаційних систем, так і менеджменту,

яка запропонована О. Д. Гудзинським, а саме [1]: обґрунтованості стратегій розвитку організаційних формувань; готовності менеджменту до проведення організаційних змін; обґрунтованості планових управлінських рішень; фінансового стану підприємства; якості життя працівників організаційного формування; ефективності фактично реалізованих управлінських рішень; ефективності окремих підсистем повноти і своєчасності поповнення бюджету; якості продукції; збалансованості ціни продукції; виконання договірних зобов'язань; дотримання параметрів екологічної виробничої діяльності; інноваційної привабливості; зміни курсової вартості ціни акцій; рівня виплати дивідендів тощо.

На нашу думку рівень результативності господарюючих структур слід визначати, згідно вимог зовнішнього та внутрішнього середовища. де рівень результативності набуде вигляду:

$$K_{pp} = \sqrt[2]{K_{pфзс} \times K_{pфвс}} ;$$

де K_{pp} – коефіцієнт рівня результативності господарюючих структур;

$K_{pфзс}$ – коефіцієнт рівня результативності згідно факторів зовнішнього середовища ;

$K_{pфвс}$ – коефіцієнт рівня результативності згідно факторів внутрішнього середовища.

До критеріїв оцінки факторів зовнішнього середовища слід віднести коефіцієнти: збалансованості ціни продукції; інноваційної привабливості; повноти і своєчасності поповнення бюджету; рівня виплати дивідендів; виконання договірних зобов'язань; якості продукції; зміни курсової вартості ціни акцій; дотримання параметрів екологічної виробничої діяльності.

Відповідно формула визначення коефіцієнт рівня результативності згідно критеріїв оцінки факторів зовнішнього середовища набуде вигляду:

$$K_{\text{рфзс}} = \sqrt[8]{K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_5 \times K_6 \times K_7 \times K_8};$$

До критеріїв оцінки факторів внутрішнього середовища слід віднести коефіцієнти: фінансового стану підприємства; обґрунтованості стратегій розвитку організаційних формувань; ефективності фактично реалізованих управлінських рішень; готовності менеджменту до проведення організаційних змін; якості життя працівників організаційного формування; ефективності окремих підсистем; обґрунтованості планових управлінських рішень.

Формула визначення коефіцієнт рівня результативності згідно критеріїв оцінки факторів зовнішнього середовища набуде вигляду:

$$K_{\text{рфзс}} = \sqrt[7]{K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_5 \times K_6 \times K_7};$$

Слід зазначити, що в реальній практиці система обліку, аналізу і статистичної звітності не підготовлені до такої інформації. Тому, ми вважаємо за доцільне, на усіх рівнях, незалежно від форм власності сформувавши єдину систему вимог до формування звітних та аналітичних даних, на основі яких можна було б сформувавши інформаційний потенціал для обґрунтування виявлення сильних сторін і можливостей, слабких сторін і загроз та підвищити рівень обґрунтованості стратегічних рішень щодо визначення напрямів розвитку сільськогосподарських підприємств пріоритетних стратегій та механізмів забезпечення їх реалізації.

Висновки. Підсумовуючи основні напрямки удосконалення системи управління результативністю, слід зазначити, що рівень результативності організаційного формування та менеджменту доцільно визначати, виходячи з вимог зовнішнього та внутрішнього середовища.

Список літератури: 1. Гудзинський О. Д. Управління результативністю діяльності підприємств (теоретико-методологічний аспект): монографія / О. Д. Гудзинський, Н. В. Гайдамак, С. М. Судомир – К. : ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2011. – 175 с. 2. Козлова О. В. Организация управления промышленным производством: Учебник / О. В. Козлова, Л. А. Александров, М. А. Саркисов и др.; О. В. Козлова, С. Е. Каменицер (ред.). – М. : Высшая школа, 1980. – 399 с. 3. Солнышков Ю. С. Как обосновать решение/Ю. С. Солнышков – М. : Экономика, 1972. – 70 с. 4. Хауштейн Г. Методы прогнозирования в социалистической экономике/Г. Хауштейн – М. : Прогресс, 1973. -393 с. 5. Хмель Ф. І. Становлення

сучасного менеджменту в Україні (проблеми теорії та практики)/Ф. І. Хміль – К. : ІЗМН; Львів: ЛКА, 1996. – 206 с.

Bibliography (transliterated): 1. Gudzinskiy O. D. Upravlinnya rezultativnIstyu dIyalnostI pIdpriEmstv (teoretiko-metodologIchniy aspekt): monografIya / O. D. Gudzinskiy, N. V. Gaydamak, S. M. Sudomir – Kiev: TOV «Agrar Medla Grup», 2011. – 175 p. 2. Kozlova O. V. Organizatsiya upravleniya promyishlennym proizvodstvom: Uchebnik / O. V. Kozlova, L. A. Aleksandrov, M. A. Sarkisov i dr.; O. V. Kozlova, S. E. Kamenitser (red.). – Moscow: Vysshaya shkola, 1980. – 399 p. 3. Solnyishkov Yu. S. Kak obosnovat reshenie / Yu. S. Solnyishkov – Moscow: Ekonomika, 1972. – 70 p. 4. Haushteyn G. Metodyi prognozirovaniya v sotsialisticheskoy ekonomike / G. Haushteyn – Moscow: Progress, 1973. – 393 p. 5. HmIl F. I. Stanovlennya suchasnogo menedzhmentu v UkraYinI (problemi teorIYi ta praktiki) / F. I. HmIl – Kiev: IZMN; LvIv: LKA, 1996. – 206 p.

Надійшла (received) 18.10.2014

УДК 334. 6

М. М. ШЕВЧЕНКО, канд. екон. наук, доц., НТУ «ХПІ»;

К. О. САПОЖНІКОВА, магістрантка, НТУ «ХПІ»

РОЗРОБКА АЛГОРИТМУ ОЦІНКИ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У статті досліджено поняття «конкурентоспроможності підприємства», виділено базові принципи та систематизовано основні методи оцінки її рівня. Розроблено алгоритм оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Запропоновано власне визначення поняття «конкурентоспроможність підприємства», яке на відміну від існуючих, характеризується комплексністю та враховує просторові, часові, предметні, атрибутивні, відносні та інші характеристики поняття конкурентоспроможності.

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, фактори конкурентоспроможності, принципи оцінки конкурентоспроможності, методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства, бенчмаркінг, п'ятифакторна модель конкурентних сил за М. Портером, алгоритм.

Постановка проблеми. В умовах інтеграції України до європейського економічного простору та падінням обсягів економічного співробітництва з країнами Митного Союзу, для українських промислових підприємств набуває актуальності питання забезпечення власної конкурентоспроможності. Зі збільшенням присутності якісної продукції європейських виробників на українському ринку та посиленням конкуренції на зовнішньому ринку, українські підприємства, а особливо підприємства експортно-орієнтованих галузей, змушені здійснювати пошук шляхів утримання та зміцнення власних конкурентних позицій.

Забезпечення конкурентоспроможності підприємства неможливе без попередньої оцінки рівня конкурентоспроможності. У зв'язку з цим виникає необхідність в розробці алгоритму оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінки конкурентоспроможності та механізму її забезпечення розглянуто в роботах